

Nr 80.

Av herr **Björkman** i Norrköping **m. fl.**, om tull å kardbeslag.

För att kunna spinnas till garn måste bomull, ull och andra spånadsämnen undergå s. k. kardning, varvid materialet bearbetas mellan tvenne ytor, som äro försedda med fina tänder (kardnockor). Denna kardning skedde förr för hand, men utföres numera medelst särskilda maskiner, i vilka spånadsämnena bearbetas mellan tvenne valsytor, vilka äro beklädda med s. k. kardband eller kardbeslag. Kardbandet består av ett genom gummi hopklistrat lager av bomullsvävnad och yllefilt (stundom läder), vari kardnockor av ståltråd fastsatts.

Före kriget fyllde den svenska textilindustrien sitt behov av kardläder från utlandet. Tyskland och England levererade vardera 40 % samt Belgien och Schweiz tillhoppa 20 % av vår årsförbrukning, och någon utsikt att genom inhemsk tillverkning av kardband upptaga konkurrensen med de utländska fabrikerna ansågs ej förefinnas. Under trycket av den under kriget så småningom helt omöjliggjorda importen av kardläder — ett förhållande som så när tvingat den svenska textilindustrien att helt nedlägga driften — bildade ett antal spinnerifabrikanter ett bolag, A.-B. Kardläder, med uppgift att bedriva fabrikation av kardläder. Bolagets fabrik förlades till Norrköping. Tillverkningens igångsättande stötte på stora svårigheter. Kardläderfabrikationen har nämligen i utlandet städse omgärdats med stor hemlighetsfullhet, vartill kom svårigheten att under kriget anskaffa erforderliga specialmaskiner och nödvändiga halvfabrikat. Framställningen av ett gott fabrikat fordrar dessutom en högt uppdriven yrkesskicklighet. Efter stora ansträngningar och kostnader lyckades det dock bolaget att få tillverkningen i gång, varigenom den svenska textilindustriens brist å kardläder avhjälptes. Det fabrikat som i början av bolagets tillvaro framställdes kunde knappast mäta sig med de utländska, men då det såsom förut nämnts var omöj-

ligt att från utlandet anskaffa kardläder, hade bolaget likväl god avsättning för sin tillverkning. Då efter krigets slut handelsutbytet med andra länder kunde återupptagas, blev emellertid bolagets ställning vansklig. De svenska textilfabrikerna började nämligen åter fylla sitt behov med de billigare utländska fabrikaten. Under dylika förhållanden hade den inhemska tillverkningen säkerligen måst nedläggas, därest bolagets ledning ej lyckats intressera en av de gamla välkända tyska fabrikerna inom denna bransch att ingå såsom delägare i det svenska företaget. Genom den tyska fabriken anskaffades nya, förstklassiga maskiner, en tysk specialutbildad fabrikschef engagerades och några tyska fackutbildade arbetare blevo anställda inom företaget. Fabrikationen har sedan den tyska firmans inträde i bolaget allmer moderniserats och i olika hänseenden förbättrats. Bolaget är numera i stånd att fylla icke blott vårt eget utan även övriga skandinaviska länders behov av kardläder, och är fabrikatet nu också av utmärkt kvalitet. Tack vare sin numera fullt sakkunniga ledning, sin utmärkta tekniska utrustning och sina förbindelser med lämpliga råvaruleverantörer i Tyskland är bolaget även i stånd att möta en lojal konkurrens från utlandets mäktigaste och äldsta fabriker på området.

De förnämsta utländska kardläderfabrikerna äro sammanslutna i en stark konvention, som bestämmer enhetliga priser för varje exportland. Det är givet att grundandet av en industri i Sverige på detta område skulle ses med oblidla ögon från konventionens sida, och så snart det blivit för konventionen känt, att det svenska bolaget lyckats vinna ett tyskt företag som intressent, öppnades en våldsam konkurrens för att skaffa den besvärliga svenska fabriken ur världen. Parollen var att till varje pris nedslå den svenska konkurrenten, så att man åter obehindrat och godtyckligt skulle kunna diktera kardläderpriserna för den svenska textilindustrien. I syfte att tillintetgöra det svenska bolaget upphävdes i maj 1921 den förut gällande priskonventionen för de skandinaviska länderna. Härigenom bereddes möjlighet för de tyska fabrikerna med sina lägre produktionskostnader att utan hänsynstagande till övriga konventionsmedlemmar utbjuda sina alster å den svenska marknaden. De priser, som numera offereras till vårt land, understiga högst väsentligt de priser, som av konventionen fastställts för övriga länder, ävenledes för sådana, vilkas valuta är avsevärt deprecierad. Sedan konventionen för Skandinavien i maj månad upphävdes, hava de tyska fabrikerna reducerat sina priser med i runt tal 70 %, från 8 kr. pr meter till kronor 3. Som jämförelse kan anföras att priserna för ryska marknaden f. n. äro av konventionen fastställda till i vårt mynt 5 kr., för

Schweiz till 8 kr. och för Holland till 7: 50. Den svenska kardlädersfabrikationen är sålunda utsatt för ett regelrätt förstörelsearbete från de tyska fabrikerernas sida, och hava vi såsom bevis härför bilagt utdrag ur en till det svenska bolagets direktör från firman G. Anton Seeleman & Söhne ankommen redogörelse för ett av de tyska fabrikererna i Frankfurt am Main avhållet sammanträde den 5, 6 och 7 innevarande januari, varvid prispolitiken på Skandinavien avhandlades. Av redogörelsen framgår med all önskvärd tydlighet, att de tyska fabrikererna ämna göra allt för att förinta den svenska fabriken. Så snart de tyska fabrikererna lyckats nedslå den svenska kardläderindustrien, råder intet tvivel om att priserna å vår marknad åter komma att höjas i nivå med de högre priser, som tillämpas å andra avsättningsområden. Förutom tryggheten för landet att vid ev. exportförbud och förvecklingar hava en inhemsk kardläderindustri, är det sålunda även ur synpunkten att för framtiden erhålla ett billigt kardläder av vitalt intresse för vårt land att äga en egen kardlädertillverkning, vilken kan verka som regulator på de priser som de utländska fabrikererna eljest tack vare sin monopolställning kunna betinga sig. Det vore således såväl ur statligt som ur textilindustriens speciella intresse synnerligen beklagligt, om denna industri genom det tyska förfarandet skulle duka under.

Å andra sidan torde det ligga i öppen dag, att en så ung industri som kardläderstillverkningen icke kan utan något som helst skydd från statens sida i längden uthärda en dylik illojal konkurrens. Huruvida den genom mycket arbete och stora uppoffringar av kapital uppståndna kardläderindustrien i Sverige skall bliva bestående, beror således på, om densamma — i likhet med vad som skett i andra länder med inhemsk kardläderstillverkning — blir tillerkänd en tillräckligt stor tullsats till skydd mot de tyska fabrikerernas illojala konkurrensmetoder.

I nu gällande tulltaxa är kardläder som bekant tullfritt enligt tulltaxerubrik 854. Att så blev fallet, är ej förvånansvärt, då vid tiden för tulltaxans antagande någon tillverkning av kardläder varken fanns eller planerades inom Sverige. Detta skäl för tullfrihet förefinnes uppenbarligen ej längre, och då det i detta fall icke torde råda några tvivel om ett tullskydds nytta och nödvändighet, finnes ingen som helst anledning att längre låta kardläderindustrien vara utan det stöd, som de flesta andra svenska industrier äga. Och om den svenska kardläderindustrien skall kunna räddas, är det oundgängligen nödvändigt, att tullskyddet införes *snarast möjligt*.

Samtidigt som kardläder är tullfritt, belastas fabrikationen däremot med tull å samtliga råvaror, nämligen:

Läder	tullsats	60 öre	pr kg.
Filt	»	50 »	» »
Kautschukstyg.....	»	25 »	» »
Ståltråd	»	4.50—9 kr.	pr 100 kg.

Den svenska fabrikationen blir genom råvarornas tullbeläggning betungad med en merkostnad av 7—10 öre per meter kardband, vilket givetvis är ganska kännbart.

Enligt till oss lämnade uppgifter uppgå bolagets tillverkningskostnader per meter band till kronor 3: 30 fördelade sålunda:

350 gr. ståltråd à 3: 20—4: 60 kr. pr kg.....	Kr. 1: 30
Filt och tyg	» 0: 70
Omkostnader	» 1: 30
	Kr. 3: 30

Det tyska försäljningspriset har, såsom framgår av förenämnda uppgift av firman Seelemann, numera jämlikt direktiv från tyska exportkontrollens sida fastställts till 3 kr. per meter, vilket motsvarar det inom Tyskland f. n. gällande priset, men kunna de tyska fabrikena, därest de så finna lämpligt, genom beviljandet av särskilda förmåner avyttra sina produkter till ett effektivt pris, som understiger nämnda belopp. För att den svenska fabriken skall kunna motstå den utländska konkurrensen, torde för den skull en tullsats av 2 kr. per kg., motsvarande 60 öre per meter minst vara erforderlig.

Då vi sålunda anse, att kardlädersfabrikationen är en för Sverige synnerligen viktig industri och att dess existens nu är i fara, få vi, under hänvisning till vad som ovan anförts, hemställa,

att riksdagen måtte besluta följande ändring i nu gällande tulltaxa Rubrik 854 Kardbeslag 1 kg. 2 kronor.

Stockholm den 21 januari 1922.

G. A. Björkman
i Norrköping.

Edvin Leffler.

Edv. Lithander.

Erik Nylander.

Transsumt.

Neustadt-Orla den 11. Januar 1922.

Sehr geehrter Herr Direktor.

—»— Inzwischen hat am 5., 6. und 7. ds. in *Frankfurt* eine Ausschuss-sitzung und Generalversammlung stattgefunden, die sich mit der Frage der Preisfestsetzung für *Skandinavien* beschäftigt hat. Schreiber dieses war in der Versammlung und konnte mit Interesse aber auch mit sehr gemischten Gefühlen das eine konstatieren, dass der Vernichtungswille *Kellner's* schärfer denn je ist. Auf der Tagesordnung der Ausschuss-sitzung stand unter Punkt 3 wie folgt:

»Forderung der Aussenhandelsstelle für den Maschinenbau, auch für die Länder Schweden, Norwegen und Dänemark Mindestpreise aufzustellen, da anderenfalls die Preisprüfung nicht mehr durch den Vertrauensmann der Kratzenkonvention geschehen könne.»

—»— Tatsache ist, dass man uns die schwedische Fabrik nicht gönnt; auch die übrigen Kollegen sehen uns dort lieber tot als lebendig. Der Anlass zum Antrag ist —»— darauf zurückzuführen, dass tatsächlich eine deutsche Firma nach Schweden unter den deutschen Inlandspreisen verkauft hat; —»— Es dokumentierte sich in den Versammlungen lediglich die Angst, die Preisprüfungsstelle zu chokieren, wenn man unter deutschen Preisen wieder verkaufe. Nicht etwa zeigte sich der Wunsch, in Skandinavien Preise festzusetzen, die, wie dies ja natürlich gewesen wäre, etwa den holländischen und schweizerischen Notierungen näher gekommen wären. Man war lediglich darauf bedacht, die Preise so zu gestalten, dass wir auf der einen Seite absolut Geld zusetzen müssen, auf der anderen Seite die Form gegenüber der Ausfuhrstelle gewahrt blieb und so kam die Missgeburth heraus, dass der Export für Skandinavien, nunmehr gehen soll, zu deutschen Preisen zuzüglich 50 Punkte des Teuerungszuschlages, —»—. Der deutsche Preis für Skandinavien entspricht etwa Kr. 3: — und es ist noch als Glücksumstand zu bezeichnen, dass die Leute, die vollkommen von dem Wunsch besessen sind, uns zu schaden, nicht tatsächlich den Preis in schwedischer Kronenwährung ausgedrückt haben, abgehalten von einem solchen Entschluss, der mit einem Schlage in dem fernsten Winkel in Skandinavien jedem Abnehmer von Kratzen gesagt hätte, zu welchem Preis er kaufen kann, hat sie nur die zwar unklare aber doch vorhandene Meinung, dass die Valuta sich einmal drehen könne. —»—

Wir wollten Ihnen diesen ausführlichen Bericht zugehen lassen, um Sie in jeder Beziehung orientiert zu wissen und begrüßen Sie für heute.

Hochachtungsvoll

G. Anton Seelemann & Söhne.

I transumerade delar rätt avskrivet, betygat.
Stockholm den 20 Januari 1922.

Ex officio
Uno Oldenburg.
Notarius Publicus.
Stämpel.

